

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พ.ศ. 2530 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น ครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญดังนี้ คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับ

โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความต้องการของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านรูปแบบรายการ ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการและด้านความยาวของรายการตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พ.ศ. 2530 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเปรียบเทียบความต้องการของนักศึกษาทางไกลใน 4 ด้านคือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านรูปแบบรายการ ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการและด้านความยาวของรายการกับข้อมูลพื้นฐานจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า นักศึกษาทางไกลที่มี เพศ อายุ อาชีพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จะมีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียมทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้ คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พ.ศ. 2530 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคทั้ง 5 ภูมิภาค โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นคอน มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม แบ่งเป็น 4 ด้านคือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านรูปแบบรายการ ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการและด้านความยาวของรายการ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด และได้รับความอนุเคราะห์จากครูประจำกลุ่ม ตลอดจนเจ้าหน้าที่และหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอและได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 500 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package for the Social Science) ดังต่อไปนี้คือ 1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ 2. การวิเคราะห์ความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านเนื้อหาวิชา ด้านรูปแบบรายการ ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการและด้านความยาวของรายการ ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามอายุ อาชีพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน(One-Way Analysis of Variance) และทดสอบรายคู่ในข้อที่มีความแตกต่างโดยวิธีทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แยกกล่าวสรุปเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 500 คน เป็นเพศหญิงถึง 279 คน หรือร้อยละ 55.80 อายุส่วนมากจะอยู่ระหว่าง 14-20 ปีถึง 310 คน หรือร้อยละ 62.00 ในจำนวนนี้ส่วนมากมีอาชีพรับจ้าง/บริการถึง 280 คนหรือร้อยละ 56.00 มีคะแนนหรือเกรดเฉลี่ยสูงสุดเมื่อจบ ป.6 หรือ ป.7อยู่ระหว่าง 70-79% หรือเกรดเฉลี่ย 3 ถึง 265 คนหรือร้อยละ 53.00

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านเนื้อหาวิชา ด้านรูปแบบรายการ ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการและด้านความยาวของรายการของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2.1 ด้านเนื้อหาวิชา นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านเนื้อหาวิชา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$)

เมื่อพิจารณาในแต่ละวิชา พบว่า นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านเนื้อหาวิชาจาก 16 วิชา อยู่ในระดับมาก 14 วิชา คือ วิชาภาษาอังกฤษ 1,2 วิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต (บังคับ) วิชาวิทยาศาสตร์ 1 วิชาวิทยาศาสตร์ 2 วิชาภาษาไทย (บังคับ) วิชาคณิตศาสตร์(บังคับ) และวิชาภาษาไทย 1(เลือก)ตามลำดับและมีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับปานกลาง 2 วิชา คือ วิชาคณิตศาสตร์ 1 (เลือก) วิชาคณิตศาสตร์ 2 (เลือก)

2.2 ด้านรูปแบบรายการ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านรูปแบบรายการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$)

เมื่อพิจารณารูปแบบรายการในแต่ละหมวดวิชา พบว่า

2.2.1 หมวดวิชาภาษาไทย นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านรูปแบบรายการในระดับมาก คือ บรรยายประกอบภาพ รองลงมา บรรยายและสาธิต ตามลำดับ ส่วนความต้องการในระดับปานกลาง คือ อภิปรายและละคร ตามลำดับ

2.2.2 หมวดวิชาคณิตศาสตร์ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านรูปแบบรายการในระดับมาก คือ สาธิต รองลงมา คือ บรรยายประกอบภาพ บรรยายและอภิปราย ตามลำดับ ส่วนความต้องการในระดับปานกลาง คือ ละคร

2.2.3 ทมวตวิชำสังเสริมคุณภาพชีวิต นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านรูปแบบรายการในระดับมาก คือ บรรยาย ประกอบภาพ รองลงมาคือ บรรยาย สำธิตและอภิปราย ตามลำดับ ส่วนความต้องการในระดับปานกลาง คือ ละคร

2.2.4 ทมวตวิชำโลกของงานอาชีพ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านรูปแบบรายการในระดับมาก คือ บรรยาย รองลงมา คือ บรรยายประกอบภาพ สำธิตและอภิปราย ตามลำดับ ส่วนความต้องการในระดับปานกลาง คือ ละคร

2.2.5 ทมวตวิชำภาษาต่างประเทศ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านรูปแบบรายการในระดับมาก คือ บรรยาย ประกอบภาพ รองลงมา คือ บรรยาย สำธิตและอภิปราย ตามลำดับ ส่วนความต้องการในระดับปานกลางคือ ละคร

2.2.6 ทมวตวิชำวิทยาศาสตร์ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านรูปแบบรายการในระดับมาก คือ สำธิต รองลงมา คือ บรรยายประกอบภาพ บรรยายและอภิปราย ตามลำดับ ส่วนความต้องการในระดับปานกลาง คือ ละคร

2.3 ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียมด้านช่วงเวลาการรับชมรายการอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X} = 3.15$) เมื่อพิจารณาช่วงเวลาในแต่ละวัน พบว่า

วันจันทร์ถึงวันศุกร์ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม อยู่ในระดับมากเพียงช่วงเวลาเดียว คือ ช่วงเวลากลางคืน (18.00-21.00 น.) ส่วนความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง คือ ช่วงเวลาเช้า (06.00 - 09.00 น.) ช่วงเวลาเย็น (15.00-18.00 น.) ช่วงเวลาสาย (09.00-12.00 น.) และช่วงเวลาค่ำ (12.00-15.00 น.) ตามลำดับ

วันเสาร์ถึงวันอาทิตย์ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม อยู่ในระดับมากเพียงช่วงเวลาเดียว คือ ช่วงเวลากลางคืน (18.00-21.00 น.) ส่วนความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง คือ ช่วงเวลาเช้า (06.00 - 09.00 น.) ช่วงเวลาเย็น (15.00-18.00 น.) ช่วงเวลาสาย (09.00-12.00 น.) และช่วงเวลาค่ำ (12.00-15.00 น.) ตามลำดับ

2.4 ด้านความยาวของรายการ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านความยาวของรายการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$) เมื่อพิจารณาความยาวของรายการในแต่ละทมวตวิชำ พบว่า

2.4.1 ทมวตวิชำภาษาไทย นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านความยาวของรายการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความต้องการในระดับมากคือ ความยาว 30 นาที ส่วนความต้องการในระดับปานกลาง คือ ความยาว 1 ชั่วโมง ความยาว 20 นาที ความยาว 15 นาที และความยาว 10 นาที ตามลำดับ

4.3.4 ความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านความยาวของรายการ ของ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้ว โดยภาพรวมจะเห็นได้ว่า นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นส่วนใหญ่มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา วิชา ด้านรูปแบบรายการ ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการและด้านความยาวของรายการ อยู่ในระดับมาก และ ระดับปานกลางเกือบทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทั้ง 4 ด้าน กับ ข้อมูลพื้นฐานโดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีความต้องการรายการ โทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม แตกต่างกันเป็นส่วนน้อยเท่านั้น จึงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังปรากฏตามตารางที่ 50

ตารางที่ 50 สรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านเนื้อหาวิชา ด้านรูปแบบรายการ ด้านช่วงเวลาการรับชม รายการและด้านความยาวของรายการของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความต้องการ	เพศ	อายุ	อาชีพ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ด้านเนื้อหาวิชา	*	-	**	*
ด้านรูปแบบรายการ	-	-	**	-
ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการ	-	-	-	*
ด้านความยาวของรายการ	-	-	-	-

* P < .05

** P < .01

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีประเด็นสำคัญ ที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 500 คน

1.1 เพศ ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เพศหญิง จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 55.80 เพศชาย จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 44.20 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาผู้หญิงอาจมีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาสูงกว่าชาย เนื่องจากสังคมได้เปลี่ยนบทบาทของผู้หญิงได้มีสิทธิต่าง ๆ เท่าเทียมกับผู้ชาย และผู้หญิงก็ออกทำงานนอกบ้านเช่นเดียวกับผู้ชาย จึงมีความต้องการในการศึกษาหาความรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของนงคราญ วงษ์ศรี (2535) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้สื่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.4 ส่วนเพศชายมีร้อยละ 30.6

1.2 อายุ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 14-20 ปี จำนวน 310 คน คิดเป็นร้อยละ 62 รองลงมาอายุ 21-30 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 31.20 และอายุ 30 ปีขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 6.80 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุระหว่าง 14-20 ปี มาเรียนสูงกว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุ 21-30 ปีและ 30 ปีขึ้นไป อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 14-20 ปี เพิ่งจะจบจากการศึกษาระดับประถมศึกษา เมื่อมีอายุอยู่ในช่วง 14 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สำเร็จได้ จึงเข้าศึกษาต่อตามหลักสูตรดังกล่าว

1.3 อาชีพ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่มีอาชีพ รับจ้าง/บริการ จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมาว่างงานอยู่ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 17.40 ซึ่งนักศึกษากทางไกลส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง/บริการ ในโรงงานอุตสาหกรรม ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาทางไกลที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าว จึงต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในวันหยุดของการทำงาน เพื่อต้องการเพิ่มวุฒิได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งตรงกับ สุพัตรา ไทวราภา (2537) ที่พบว่า คนงานส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับ และโรงงานส่วนใหญ่รับคนงานที่มีวุฒิ ม.3 เป็นอย่างน้อย และผลการวิจัยของ อมรรรณ จามน้อยพรหม (2520) พบว่า เหตุที่นักศึกษามาเรียน คือ ต้องการความก้าวหน้า โดยนำเอาความรู้ไปปรับปรุงงาน ที่ทำอยู่ในปัจจุบันให้ดีขึ้น ส่วนนักศึกษาที่ยังว่างงานอยู่จะเป็นเพราะว่าอยู่ในช่วงของอายุ 14 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งเพิ่งจะจบจากการศึกษาภาคบังคับ และเรียนต่อเนื่องในวันหยุดส่วนวันปกติก็อาจจะช่วยผู้ปกครองทำงานอยู่กับบ้าน ซึ่งผลการวิจัยของ ทรงวุฒิ วัฒนเขจร (2533) พบว่า นักศึกษามาเรียนเพื่อต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และต้องการวุฒิทางการศึกษา เพื่อเลือกประกอบอาชีพตามที่ตนเองชอบ และมีฐานะการงานในอาชีพที่ดี

1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่มีคะแนนหรือเกรดเฉลี่ยสูงสุดเมื่อจบชั้น ป.6 หรือ ป.7 อยู่ระหว่าง 70-79% หรือเกรดเฉลี่ย 3 จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 รองลงมา 60-69% หรือเกรดเฉลี่ย 2 จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80 อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มาเรียนมีพื้นฐานความรู้อยู่ในเกณฑ์ดี (เกรดเฉลี่ย 3) และเกณฑ์ปานกลาง (เกรดเฉลี่ย 2) ต้องการศึกษาทาความรู้เพิ่มเติมในชั้นสูงและคาดว่าจะประสบความสำเร็จได้ตามเวลาที่กำหนดในหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรูญ พาณิชย์ผดลินไชย (2521) ที่พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีโอกาสเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มากและนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำจะมีโอกาสเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 น้อย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านเนื้อหาวิชา ด้านรูปแบบรายการ ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการและด้านความยาวของรายการของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการวิจัย พบว่า

2.1 ด้านเนื้อหาวิชา นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านเนื้อหาวิชา จาก 16 วิชาอยู่ในระดับมาก 14 วิชา อยู่ในระดับปานกลาง 2 วิชา วิชาที่นักศึกษาทางไกล มีความต้องการมากเป็นอันดับแรกคือ วิชาภาษาอังกฤษ 1,2 การฟังและการพูด อาจเป็นเพราะว่าสภาพสังคมปัจจุบัน ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวันที่ทุกคนจะต้องชวนชวยหาความรู้ให้ทันกับโลกปัจจุบันยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งพบว่าภาษาต่างประเทศ เป็นภาษาที่ได้รับ ความสนใจและอยู่ในเกณฑ์ความต้องการมาก เนื้อหาวิชาที่นักศึกษามีความต้องการรองลงมา คือ วิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต (บังคับ) วิชาวิทยาศาสตร์ 1 วิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต 1,2,3,4 และ 5 (เลือก) วิชาโลกของงานอาชีพ วิชาวิทยาศาสตร์ 2 วิชาภาษาไทย (บังคับ) วิชาคณิตศาสตร์ (บังคับ) และวิชาภาษาไทย 1 (เลือก) ตามลำดับ วิชาดังกล่าวนี้มีทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องเรียนทุกคนในวิชาบังคับ ส่วนวิชาเลือกที่เลือกและมีความต้องการในระดับมาก อาจเป็นเพราะนักศึกษาได้ลงทะเบียนเลือกเรียนในวิชาดังกล่าวนั้น จึงมีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียมด้านเนื้อหาวิชาในระดับมาก เพื่อช่วยให้การเรียนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น สำหรับความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง 2 วิชา คือ วิชาคณิตศาสตร์ 1 (เลือก) วิชาคณิตศาสตร์ 2 (เลือก) ซึ่งทั้งสองวิชานี้ เป็นวิชาเลือก และวิชาเลือกก็มีให้เลือกหลากหลาย อาจทำให้นักศึกษาเลือกเรียนในวิชาที่ง่ายและจบได้ทันตามกำหนด จึงมีความต้องการในระดับปานกลาง โดยภาพรวมแล้วนักศึกษาทางไกล มีความต้องการด้านเนื้อหาวิชาและให้ความสำคัญในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทิกร เนียมจันทร์ (2537) ที่ทำการศึกษารื่อง รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกล ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ เลือกตอบหัวข้อการเล่นที่ส่งเสริมการฟังและการพูด ในหมวดวิชาภาษาต่างประเทศมากเช่นกัน เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้กับกลุ่มนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมจะเห็นว่าผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งอยู่ในระดับผู้บริหาร ก็พยายามจะสนองความต้องการให้

สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยเช่นกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชไมพร ชุมพลกรัง (2535) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การสำรวจความนิยมและความต้องการรายการโทรทัศน์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา มีความต้องการเนื้อหาวิชาที่เรียนในหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านรูปแบบรายการ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านรูปแบบรายการและให้ความสำคัญในระดับมาก เมื่อพิจารณาารูปแบบรายการในแต่ละหมวดวิชา พบว่า

2.2.1 หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิตและหมวดวิชาภาษาต่างประเทศ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านรูปแบบรายการในระดับมาก คือ บรรยายประกอบภาพ รองลงมา คือ บรรยาย สำนิดและอภิปราย ตามลำดับ ส่วนความต้องการในระดับปานกลาง คือ ละคร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ นักศึกษาทางไกลเห็นว่า การสอนที่มีการบรรยายประกอบภาพ ทำให้ไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ได้เห็นภาพไปด้วยขณะบรรยาย จะช่วยให้เกิดการกระตุ้น ทำให้เกิดความต้องการในการเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ธนิต บุญประเสริฐ (2530) ที่พบว่า รูปแบบการสอนรายการที่กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ในระดับมัธยมศึกษาให้ความสนใจมากที่สุด ได้แก่ บรรยายประกอบภาพ ส่วนความต้องการรองลงมา คือ บรรยาย สำนิดและอภิปราย ซึ่งนักศึกษาก็มีความต้องการรูปแบบรายการในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาทางไกลเห็นว่า การบรรยายเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการเรียนทุกหมวดวิชา ส่วนใหญ่นักศึกษาที่เคยเรียนในระบบโรงเรียนมาก่อน ก็จะคุ้นเคยกับการใช้รูปแบบการสอนแบบบรรยายและได้รับการเข้าใจที่ดีที่สุด ส่วนรูปแบบสำนิตและอภิปราย อาจเห็นว่ารูปแบบดังกล่าวเหมาะสมกับหมวดวิชาเกือบทุกหมวดวิชา จึงมีความต้องการในระดับมาก

2.2.2 หมวดวิชาคณิตศาสตร์และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านรูปแบบรายการในระดับมาก คือ สำนิด รองลงมา คือ บรรยายประกอบภาพ บรรยายและอภิปราย ตามลำดับ ส่วนความต้องการในระดับปานกลาง คือ ละคร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหมวดวิชาคณิตศาสตร์และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นวิชาที่ค่อนข้างเข้าใจยาก หากนักเรียนไม่ค่อยมีเวลาด้วยแล้ว ยิ่งทำให้เกิดความไม่เข้าใจในเนื้อหาวิชาดังกล่าว นักศึกษาจึงต้องการให้การเรียนการสอนในวิชาวิทยาศาสตร์ ได้มีรูปแบบการสำนิตให้เห็นจริง มีการทดลองตามขั้นตอนของวิธีวิทยาศาสตร์และนักศึกษาก็ได้มีส่วนร่วมในการสำนิตนั้น ส่วนหมวดวิชาคณิตศาสตร์ก็เช่นกัน หากได้มีการสำนิตและแสดงลำดับขั้นตอนวิธีการทางคณิตศาสตร์ ก็จะทำให้ให้นักศึกษาเข้าใจในเนื้อหาวิชาได้ง่ายขึ้น จึงมีความต้องการรูปแบบรายการสำนิตมากในหมวดวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยงกิจ กิจยรรยง (2533) ที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้ชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาของ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาของ มสธ. มีความคิดเห็นต้องการมากเกี่ยวกับรูปแบบรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่นักศึกษาต้องการรับชมมาก คือ การสาธิต ส่วนความต้องการรองลงมา คือ บรรยายประกอบภาพ บรรยายและอภิปราย ตามลำดับ ทั้งนี้ นักศึกษาอาจเห็นว่า รูปแบบดังกล่าวก็เหมาะสมและทำให้เกิดความเข้าใจได้ดีกับการเรียนการสอนในทฤษฎีที่ทั้งสองนี้ซึ่งการบรรยายประกอบภาพ ก็จะช่วยกระตุ้นให้เกิดความสนใจ เกิดความต้องการที่อยากจะเรียนรู้ ส่วนการบรรยายก็เป็นวิธีการที่คุ้นเคย และทำให้เกิดความเข้าใจได้ และการอภิปรายก็ใกล้เคียงกับการบรรยาย ซึ่งนักศึกษาอาจมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนได้จึงมีความต้องการในระดับมาก

2.2.3 ทฤษฎีโลกของงานอาชีพ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านรูปแบบรายการในระดับมาก คือ บรรยาย รองลงมา คือ บรรยายประกอบภาพ สาธิตและอภิปราย ตามลำดับ ส่วนความต้องการในระดับปานกลาง คือ ละคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทฤษฎีโลกของงานอาชีพ มีจุดมุ่งหมายของทฤษฎีนี้เพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษามีช่องทางในการประกอบอาชีพ เห็นความสำคัญของอาชีพ นักศึกษาจึงมีความต้องการรูปแบบบรรยาย ซึ่งเป็นรูปแบบที่เหมาะสมและเข้าใจทฤษฎีที่ง่าย ส่วนใหญ่นักศึกษาที่เคยเรียนในระบบโรงเรียนมาก่อนก็จะคุ้นเคยกับการใช้รูปแบบการสอนแบบบรรยายและได้รับการเข้าใจดีที่สุด จึงมีความต้องการรูปแบบรายการบรรยายในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุมาลี ศรีชัยสวัสดิ์ (2531) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้ผลิตและนักศึกษาที่ชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า รูปแบบของรายการที่ต้องการให้นำเสนอและเห็นว่าเรียนแล้วมีความเข้าใจดีที่สุด คือ รูปแบบรายการบรรยาย และจัดแย้งกับผลการวิจัยของ ประเสริฐศักดิ์ จิตติยะ (2522) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้โทรทัศน์วงจรเปิดเพื่อการสอนโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาร้อยละ 50.29 เห็นว่าการสอนแบบบรรยายล้วน ๆ ทำให้เกิดการเบื่อหน่าย ส่วนความต้องการรองลงมา คือ บรรยายประกอบภาพ สาธิต และอภิปราย ตามลำดับ นักศึกษาทางไกลก็มีความต้องการในระดับมาก อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่า บรรยายประกอบภาพ สาธิตและอภิปราย ก็เป็นรูปแบบรายการที่มีความสำคัญและเข้าใจในเนื้อหาวิชาได้ดีเช่นเดียวกัน จึงมีความต้องการในระดับมาก

2.2.4 ทฤษฎีทั้ง 6 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีวิชาภาษาไทย ทฤษฎีวิชาคณิตศาสตร์ ทฤษฎีวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต ทฤษฎีวิชาโลกของงานอาชีพ ทฤษฎีวิชาภาษาต่างประเทศ และทฤษฎีวิชาวิทยาศาสตร์ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านรูปแบบรายการและให้ความสำคัญในระดับปานกลางคือ ละคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาค้นเคยและให้ความสำคัญและต้องการรูปแบบรายการอื่น ๆ มากกว่ารูปแบบรายการละคร ซึ่งนักศึกษาอาจจะไม่เข้าใจว่าสามารถนำมาใช้สัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนได้อย่างไร ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ วิทยาธร ท่อแก้ว (2525) ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ศึกษากับผู้ชมรายการโทรทัศน์ทั่วประเทศที่ไม่ได้เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบรายการควรเป็นรูปแบบสารคดีและรูปแบบละคร ที่มีการสรุปประเด็นในตอนท้าย ซึ่งนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการในระดับปานกลางเท่านั้น

2.3 ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการและให้ความสำคัญในระดับปานกลางทุกวัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละวัน พบว่า วันจันทร์ถึงวันศุกร์และวันเสาร์ถึงวันอาทิตย์ นักศึกษามีความต้องการและให้ความสำคัญในระดับมาก คือ ช่วงเวลากลางคืน (18.00-21.00 น.) อาจจะเป็นเพราะว่า ช่วงเวลากลางคืนเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาเสร็จจากธุรกิจการงาน จากหน้าที่ประจำเรียบร้อยแล้ว และเป็นช่วงพักนอน นักศึกษาจึงต้องการใช้ประโยชน์เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในช่วงเวลาดังกล่าว และสะดวก สามารถที่จะรับชมรายการได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนิต บุญประเสริฐ (2530) ที่พบว่า ช่วงเวลาการรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา เห็นว่า ช่วงเวลา 18.00-20.00 น. ของวันจันทร์-วันศุกร์ เหมาะสม นอกจากนิตยสาร ท่อแก้ว (2525) พบว่า ช่วงเวลาที่ผู้ชมสะดวกในการชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา คือในวันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 19.00-20.00 น. และ 20.00-21.00 น. ส่วนช่วงเวลาอื่น ๆ มีความต้องการและให้ความสำคัญในระดับปานกลาง คือช่วงเวลาเช้า (06.00-09.00 น.) ช่วงเวลาสาย (09.00-12.00 น.) ช่วงเวลาบ่าย (12.00-15.00 น.) และ ช่วงเวลาเย็น (15.00-18.00 น.) เป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาส่วนใหญ่ที่มีอาชีพต้องออกไปประกอบธุรกิจ ทำงานนอกบ้านหรือทำกิจกรรมอื่น ไม่มีเวลาที่จะชมรายการโทรทัศน์ได้จึงไม่สะดวกที่จะชมรายการในช่วงเวลาดังกล่าว

2.4 ด้านความยาวของรายการ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านความยาวของรายการและให้ความสำคัญในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความยาวของรายการในแต่ละหมวดวิชา พบว่าหมวดวิชาที่นักศึกษามีความต้องการและให้ความสำคัญในระดับมาก คือ หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต ควรจะมีความยาว 30 นาที รองลงมาคือ หมวดวิชาภาษาต่างประเทศ ควรจะมีความยาว 1 ชั่วโมง อาจเป็นเพราะว่า ความยาว 30 นาที เป็นความยาวที่ไม่สั้นหรือยาวเกินไป เป็นความยาวที่เหมาะสม จึงสร้างความสนใจให้กับนักศึกษา โดยหมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต เป็นหมวดวิชาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมทั้งในอดีตและปัจจุบัน ให้ความรู้เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ การครองเรือน การนำความรู้ที่ได้มาใช้ในชีวิตจริง รวมทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน หมวดวิชานี้จึงอยู่ในความต้องการของนักศึกษาในระดับมาก และเวลาที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภาธร ท่อแก้ว (2525) ที่พบว่า ความยาวของรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาควรมีความยาว 30 นาที และ ธนิต บุญประเสริฐ (2530) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาต้องการให้รายการด้านการศึกษาและความรู้มีความยาวแต่ละครั้งประมาณ 30 นาที สำหรับหมวดวิชาภาษาต่างประเทศ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการความยาว 1 ชั่วโมง อาจเป็นเพราะว่า การเรียนหมวดวิชาภาษาต่างประเทศ ระยะเวลาสั้น อาจจะไม่เพียงพอ เพราะต้องฝึกทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน จึงมีความต้องการความยาว 1 ชั่วโมง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ตลฤดี ยั่งยืน (2524) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการของเยาวชนที่มีต่อรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา นอกโรงเรียนภาคกลางวัน พบว่า รายการควรมีความยาวประมาณ 1 ชั่วโมง ส่วนความต้องการ ความยาว 10 นาที ความยาว 15 นาที และความยาว 20 นาที และให้ความสำคัญในระดับปานกลางในหมวดวิชาทั้ง 6 หมวดนั้น อาจเป็นเพราะว่า การใช้โทรทัศน์เป็นสื่อในการเรียนการสอนนั้น นักศึกษาอาจจะต้องการความยาวระยะสั้นเพื่อเข้าใจถึงบทสรุปในเนื้อหาวิชาที่เรียนและไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย และเข้าใจได้ง่ายในเวลาอันสั้น

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม รวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านรูปแบบรายการ ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการและด้านความยาวของรายการ ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 เพศ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีเพศต่างกัน พบว่า มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านเนื้อหาวิชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งความต้องการของนักศึกษาเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนด้านรูปแบบรายการ ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการและด้านความยาวของรายการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีเพศต่างกัน พบว่า มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านเนื้อหาวิชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะนักศึกษาหญิงและชายมีทัศนคติในการเลือกอาชีพแตกต่างกัน จึงมีความต้องการที่จะนำความรู้ที่ได้รับในการศึกษาครั้งนี้ไปศึกษาต่อที่แตกต่างกันหรือมีความต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิวัฒน์ ภัลลพฤกษ์ (2522) ที่ศึกษาความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เจตการศึกษา 7 พบว่า สภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา สัดส่วนนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความต้องการศึกษา ระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงต้องการศึกษามากกว่านักเรียนชาย ซึ่งตรงกับ วิศิษฐ์ จงประเสริฐ (2536) พบว่า นักศึกษาที่มาเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต กล่าวคือ ในปัจจุบันเพศหญิงมีภาระต้องออกนอกบ้านมากขึ้น เพื่อช่วยหารายได้เลี้ยงตัวและครอบครัว จากการทำงานนอกบ้าน จึงจำเป็นต้องขวนขวายหาความรู้และพัฒนาในระดับการศึกษาของตนเอง เพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ส่วนอีก 3 ด้านได้แก่ ด้านรูปแบบรายการ ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการ และด้านความยาวของรายการ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปในปัจจุบันสตรีมีสิทธิ์เสรีภาพในสังคมทัดเทียมกับผู้ชายมากขึ้น ดังนั้น นอกจากเพศจะเป็นตัวแปรให้เกิดความแตกต่างกันแล้วอาจจะมีตัวแปรอื่น เช่น ฐานะความร่ำรวยชอบ สถาณภาพการสมรส เป็นต้น เข้ามามีส่วนในการส่งผลต่อความต้องการด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.2 อายุ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีอายุต่างกัน พบว่า มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านรูปแบบรายการ ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการและด้านความยาวของรายการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัยของนักศึกษากำลังอยู่ในวัยผู้ใหญ่ การศึกษาหาความรู้มุ่งเน้นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมุ่งหวังการมีงานทำ การมีรายได้ประจำและการมีอาชีพที่มั่นคงถาวร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทรงวุฒิ วัฒนเขจร (2533) ที่พบว่า การมาเรียน

ของนักศึกษาที่มีช่วงอายุ 15-25 ปี และอายุ 26 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมและจำแนกตามตำแหน่งประกอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงกับทฤษฎีวรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา ที่กล่าวถึงเหตุผลใจในการศึกษาพบว่า วัยรุ่นตอนปลายและวัยที่กำลังเข้าสู่ผู้ใหญ่ตอนต้น คือ อายุระหว่าง 16-25 ปี อาจมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับการเรียนไปอีกแบบหนึ่ง เพราะผู้ที่อยู่ในวัยนี้เริ่มที่จะเห็นแนวทางชีวิต ซึ่งเห็นได้จากบุคคลรอบข้างบางคน อาจจะต้องเริ่มมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับภาระของครอบครัวด้านต่าง ๆ ที่นอกเหนือไปจากความรับผิดชอบตัวเอง ครอบครัวของเพื่อน ญาติพี่น้องหรือผู้ใกล้ชิดอื่น ๆ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ อาจจะเริ่มแน่วแน่ที่จะเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่จะทำงานทำได้ง่าย มีรายได้ดีไม่ต้องทำงานหนักและที่สำคัญต้องเป็นงานที่ตนมีใจรักและชอบที่จะทำด้วย

3.3 อาชีพ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีอาชีพต่างกัน พบว่า มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านเนื้อหาวิชา ด้านรูปแบบรายการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านช่วงเวลาการรับชมรายการและด้านความยาวของรายการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านเนื้อหาวิชา ด้านรูปแบบรายการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ เป็นเพราะนักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน ย่อมมีประสบการณ์ต่างกัน ความรับผิดชอบในหน้าที่การงานแต่ละอาชีพแตกต่างกัน ทำให้นักศึกษามีความต้องการศึกษาหาความรู้ตามหลักสูตรแตกต่างกัน จึงมีความต้องการด้านเนื้อหาวิชาและด้านรูปแบบรายการที่แตกต่างกัน

นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการและด้านความยาวของรายการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนใหญ่นักศึกษาทางไกลมีอาชีพรับจ้างและบริการ ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งต้องทำงานนอกบ้าน มีวันหยุด และเวลาพักผ่อนเช่นเดียวกัน จึงมีความต้องการด้านช่วงเวลาการรับชมรายการและด้านความยาวของรายการที่ไม่แตกต่างกัน

3.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พบว่า มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านเนื้อหาวิชาและด้านช่วงเวลาการรับชมรายการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนด้านรูปแบบรายการและด้านความยาวของรายการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านเนื้อหาวิชาและด้านช่วงเวลาการรับชมรายการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เป็นเพราะนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน อาจจะต้องการสื่อในเนื้อหาวิชาเพิ่มเติมและสามารถที่จะเรียนและประสบความสำเร็จได้ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐวุฒิ คุณวุฒิ (2519) ที่พบว่า สื่อการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมหาวิทยาลัยเปิด คือ เอกสารการสอน การเรียนทางไปรษณีย์ การศึกษาจากวิทยุและโทรทัศน์ถึงร้อยละ 90 สำหรับด้านช่วงเวลา

การรับรายการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ย่อมจะมีประสบการณ์ พื้นฐานความรู้ต่างกัน ทำให้มีความต้องการทั้งด้านเนื้อหาวิชาและช่วงเวลาการรับชมรายการที่แตกต่างกัน

นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านรูปแบบรายการและด้านความยาวของรายการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ เป็นเพราะส่วนใหญ่ที่นักศึกษาทางไกลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีและปานกลาง ซึ่งอยู่ในระดับเดียวกันไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ทำให้มีความต้องการด้านรูปแบบรายการและด้านความยาวของรายการที่ไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 4 ระดับ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านเนื้อหาวิชาและด้านช่วงเวลาการรับชมรายการ นำไปวิเคราะห์เป็นรายคู่ได้ผลดังนี้

ด้านเนื้อหาวิชา เมื่อวิเคราะห์เป็นรายคู่ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนน 70-79% หรือเกรดเฉลี่ย 3 และคะแนน 80% ขึ้นไปหรือเกรดเฉลี่ย 4 กับคะแนน 60-69% หรือเกรดเฉลี่ย 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้จะเป็นเพราะนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (เกรดเฉลี่ย 3) มีความสนใจ มีความกระตือรือร้น จึงมีความต้องการที่จะศึกษาหาความรู้ด้านเนื้อหาวิชา มากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (เกรดเฉลี่ย 2)

ด้านช่วงเวลาการรับชมรายการ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายคู่ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนน 50-59% หรือเกรดเฉลี่ย 1 กับคะแนน 60-69% หรือเกรดเฉลี่ย 2, คะแนน 70-79% หรือเกรดเฉลี่ย 3 และคะแนน 80% ขึ้นไปหรือเกรดเฉลี่ย 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (เกรดเฉลี่ย 1) มีความเข้าใจเนื้อหาวิชาค่อนข้างช้า จึงมีความต้องการช่วงเวลาการรับชมรายการสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (เกรดเฉลี่ย 2,3 และ 4)

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยดังกล่าวสรุปและอภิปรายมาแล้วนั้น ผู้วิจัยมีแนวคิดเป็นข้อเสนอแนะ 2 ประการ คือ

1. ข้อเสนอแนะในการจัดรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการจัดรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม

1.1 นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ด้านเนื้อหาวิชา มากถึง 14 วิชาจาก 16 วิชา ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม กรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงควรจัดรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม ให้มีจำนวนครั้งในแต่ละเนื้อหาวิชา

มากกว่า 3 ครั้ง เพื่อให้สอดคล้องและตรงกับความต้องการของนักศึกษาให้มากที่สุด เพื่อประโยชน์สูงสุดของการจัดการเรียนการสอน

1.2 นักศึกษาทางไกลผู้หญิง มีความต้องการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม สูงกว่านักศึกษาทางไกลผู้ชายทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านรูปแบบรายการ ด้านช่วงเวลาการรับชม รายการและด้านความยาวของรายการ จึงควรจัดรายการให้มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะประดิษฐ์เย็บปักถักร้อย การทำอาหารขนม การครองเรือนหรืออื่น ๆ เป็นเกร็ดความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อสนองความต้องการได้ถูกต้อง และเหมาะสม

1.3 ความต้องการด้านรูปแบบรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียมในแต่ละหมวดวิชา พบว่า

หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิตและหมวดวิชาภาษาต่างประเทศ นักศึกษาต้องการรูปแบบบรรยายประกอบภาพ บรรยาย ส่าจิต อภิปรายและละคร ตามลำดับ

หมวดวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ นักศึกษาต้องการรูปแบบส่าจิต บรรยายประกอบภาพ บรรยาย อภิปรายและละคร ตามลำดับ

วิชาโลกของงานอาชีพ นักศึกษาต้องการรูปแบบ บรรยาย บรรยายประกอบภาพ ส่าจิต อภิปราย และละคร ตามลำดับ

ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม กรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงควรจัดรูปแบบรายการให้มีความหลากหลายและให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาทางไกลในแต่ละหมวดวิชาด้วย เพื่อประโยชน์สูงสุดของการจัดการเรียนการสอน

1.4 เกี่ยวกับการรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม พบว่า นักศึกษามีเวลาว่างที่สะดวกและสามารถรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียมได้ในวันจันทร์-วันศุกร์ คือช่วงเวลากลางคืน (18.00-21.00 น.) ในวันเสาร์-วันอาทิตย์ คือ ช่วงเวลาเช้า (06.00-09.00 น.) และช่วงเวลากลางคืน (18.00-21.00 น.) จึงควรจัดรายการช่วงเวลานี้ให้มีเนื้อหาวิชาตรงกับความต้องการและช่วงเวลาที่นักศึกษาสามารถรับชมรายการได้

1.5 เกี่ยวกับความยาวของรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียมในแต่ละหมวดวิชา ส่วนใหญ่ นักศึกษาต้องการความยาว 30 นาที ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม กรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงควรสนองตอบและจัดรายการให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา

1.6 ควรจัดและผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียม สอดแทรกความบันเทิงและความแปลกใหม่ทางด้านสาระนำรู้ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายและความเครียดจากการชมรายการเฉพาะการศึกษาเพียงอย่างเดียว

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะทำการศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาดผ่านดาวเทียม ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหลังจากที่ได้รับการเรียนการสอนเต็มรูปแบบ

2.2 ควรจะทำการศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล เกี่ยวกับรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาดผ่านดาวเทียม ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยทำการศึกษาในแต่ละภูมิภาค เพื่อจะได้นำผลมาเปรียบเทียบและหาแนวทางปรับปรุงเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรจะทำการประเมินคุณภาพ รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาดผ่านดาวเทียม เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและประโยชน์ ที่นักศึกษาจะได้รับในแต่ละวิชา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย